

Ministryně Hubáčková: Rada EU se shodla na ambiciózních mandátech pro klíčové summity k ochraně životního prostředí

25.10.2022 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Česko už ví, s jakou pozicí předsednická země pojede vyjednávat za Evropskou unii na zásadní světové summity k ochraně životního prostředí.

Ministři EU pro životní prostředí schválili na zasedání Rady EU v Lucemburku celkem tři vyjednávací mandáty, konkrétně pro listopadovou konferenci OSN o změně klimatu v Šarm aš-Šajchu, dále pro odloženou konferenci OSN o biologické rozmanitosti, která se uskuteční v prosinci v Montrealu, a také pro vyjednávání nové globální dohody o znečištění plasty v Uruguayi. Kromě toho ministři projednali revizi směrnice o průmyslových emisích nebo nové nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků.

Z pozice země předsedající Radě EU vedla zasedání v Lucemburku ministryně životního prostředí Anna Hubáčková. Šlo o její poslední mezinárodní vystoupení před jejím odchodem z funkce ke konci října ze zdravotních důvodů. Místopředseda Evropské komise Frans Timmermans jí v úvodu přípravného brifinku poděkoval za úspěšnou a příjemnou spolupráci. Ocenil také práci českého předsednictví v pokroku schvalování balíčku Fit for 55, kde zdůraznil, že díky dobrým vyjednáváním se snad podaří schválit některé části balíčku ještě před COP 27. *„Aktuálně dobře postupujeme v jednáních a máme naději, že důležité části balíčku dokážeme schválit ještě před COP 27. I v ostatních částech máme slušný pokrok. Děláme maximum, abychom do konce roku mohli schválit co nejvíce předpisů a nejlépe celý balíček, pokud i Evropský parlament bude připraven ke kompromisům a bude prioritizovat své požadavky,”* uvedla ministryně životního prostředí Anna Hubáčková (za KDU-ČSL).

Mandát pro 27. zasedání konference smluvních stran (COP27) Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC)

EU bude v Egyptě vyjednávat podle závěrů, které dnes schválila Rada ministrů ŽP. Ty odráží i cíle Zelené dohody pro Evropu, která má snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % ve srovnání s úrovní z roku 1990 a dosáhnout klimatické neutrality EU nejpozději do roku 2050. Evropská klimatická politika, vč. Balíčku Fit for 55, má být i pro ostatní státy inspirací při nastavení jejich národních závazků (tzv. NDC) ke snížení emisí a přizpůsobení se změně klimatu, jak požaduje Pařížská dohoda.

„Vyjednávání mandátu bylo poměrně složité, státy měly někdy protichůdné názory zejména na to, jak propojit stávající vyjednávání o balíčku Fit for 55 a společný evropský příspěvek k plnění cílů Pařížské dohody. Chci poděkovat nejen skvělému týmu našeho předsednictví, ale i Komisi a členským státům, že se nám podařilo najít dobrý kompromis,” řekla Anna Hubáčková, ministryně životního prostředí.

Řešil se také postupný odchod od spalování uhlí, a to i v souvislosti s dopady války na Ukrajině. Ministři se shodli, že navzdory současné tíživé politické, energetické a ekonomické situaci nemůžeme uhnout z cesty ochrany klimatu nastoupené v Glasgow a v odchodu od fosilních paliv je třeba pokračovat. *„Musíme pokračovat v rozdělané práci. Za dva týdny v Egyptě musíme vyslat jasný signál - abychom společně udrželi globální oteplování pod 1,5 stupněm, je potřeba zvýšit úsilí při*

snížení emisí především na globální úrovni. EU v tom může jít příkladem, ale je potřeba, aby se do toho zapojily i světové ekonomiky," řekl Jan Dusík, náměstek ministryně pro řízení sekce ochrany klimatu.

Evropský mandát pro 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (COP 15)

Konference OSN o biologické rozmanitosti byla kvůli covidové pandemii několikrát odložena. Nakonec se uskuteční letos 7. – 19. prosince v Montrealu. Jde o zásadní mezinárodní zasedání v ochraně životního prostředí, protože se očekává, že zde smluvní strany přijmou nový globální rámec s cíli pro zachování a udržitelné využívání biologické rozmanitosti do roku 2030. Navržené cíle jsou například chránit alespoň 30 % pevniny a mořských oblastí, obnovit nejméně 20 % znehodnocených ekosystémů, snížit zavlékání cizích druhů, snížit znečištění životního prostředí včetně eliminace plastového odpadu, ale také zajistit spolehlivý monitoring stavu biodiverzity a dostatečné finanční zdroje. Rada EU schválila mandát pro přijetí ambiciózního, komplexního a transformativního globálního rámce pro biologickou rozmanitost, aby se zastavil a zvrátil úbytek biodiverzity.

„Zatímco v otázkách změny klimatu jsou světové státy jednotné, v ochraně ubývajících druhů a ekosystémů chybí společný globální postup. Jsem ráda, že jsme se shodli, že EU má sehrát na konferenci roli lídra a prezentovat vysokou ambici s cílem zastavit a zvrátit globální krizi biologické rozmanitosti a přinést transformativní změnu,“ řekla ministryně Hubáčková. Evropští ministři se také shodli, že nový globální rámec musí být vyvážený a musí reflektovat všechny tři cíle Úmluvy o biologické rozmanitosti - ochranu biologické rozmanitosti, udržitelné využívání jejích složek a spravedlivé a rovnocenné rozdělování přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů.

Mandát pro vyjednávání nové mezinárodní dohody o znečištění plasty I třetí zásadní mezinárodní bod jednání se týkal schválení mandátu EU, tentokrát pro vyjednávání globální dohody o plastech. Schválení mandátu se podařilo v krátké době, což je úspěchem českého předsednictví ve spolupráci se Švédskem, které vyjednávání převezme v příštím roce. Dohoda má být novým mezinárodně závazným předpisem, který povede k ukončení znečišťování plasty na pevnině i v moři. Má vytvořit celosvětová pravidla pro ty oblasti znečištění, které současné dohody zatím neřeší, zejména ve fázi návrhu a výroby v životním cyklu plastů. Státy v ní uznají, že znečištění plasty představuje pro naši planetu velké riziko s dopady na ekosystémy, biologickou rozmanitost, klima a lidské zdraví. První jednání k této dohodě proběhne na zasedání mezivládního vyjednávacího výboru pro plasty (Intergovernmental Negotiating Committee, INC) 28. listopadu – 2. prosince v Uruguayi.

Revize směrnice EU o průmyslových emisích Směrnice o průmyslových emisích je hlavním evropským nástrojem pro regulaci průmyslového znečištění. Ačkoliv stávající pravidla již přinesla výrazné zlepšení, problém nadměrné průmyslové zátěže přetrvává. Revize směrnice má tedy za cíl další posílení prevence znečištění. Nová pravidla také počítají se zahrnutím nových zařízení, zejména velkých chovů hospodářských zvířat, intenzivní těžbu průmyslových nerostů a kovů nebo velkovýrobu baterií. Návrh směrnice zároveň podporuje zvýšení investic do nových, čistších technologií s ohledem na spotřebu energie, efektivní využívání zdrojů a opětovné využívání vody. Předpis je v současné době intenzivně projednáván Radou EU a Evropským parlamentem, finální návrh by mohl být schválen během roku 2023.

Návrh nového nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků EU chce tímto předpisem vytvořit pravidla pro zavedení požadavků na environmentálně udržitelnější výrobky. Návrh vychází ze stávající směrnice o ekodesignu, která se však vztahuje pouze na některé elektrické spotřebiče. Nový návrh rozšiřuje okruh výrobků i požadavky tak, aby výrobky byly trvanlivější, opětovně použitelné, opravitelné, recyklovatelné a účinně využívající energii a zdroje. Navíc díky požadavkům na informace budou spotřebitelé vědět, jaký dopad mají jejich nákupy na životní prostředí. Pro

regulované výrobky se navrhuje, že budou mít svůj digitální pas, který umožní sledovat je napříč dodavatelským řetězcem. Dále návrh obsahuje kroky k zákazu likvidace neprodaného zboží a rozšíření zelených veřejných zakázek a pobídek pro udržitelné výrobky. Jakých výrobků se nařízení přesně dotkne, bude předmětem dalších jednání. Předpis v České republice spadá do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu.

Tiskové oddělení MŽP tel.: 267 122 818 nebo 267 122 534 e-mail: tiskove@mzp.cz

Návrh nového nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků EU chce tímto předpisem vytvořit pravidla pro zavedení požadavků na environmentálně udržitelnější výrobky. Návrh vychází ze stávající směrnice o ekodesignu, která se však vztahuje pouze na některé elektrické spotřebiče. Nový návrh rozšiřuje okruh výrobků i požadavky tak, aby výrobky byly trvanlivější, opětovně použitelné, opravitelné, recyklovatelné a účinně využívající energii a zdroje. Navíc díky požadavkům na informace budou spotřebitelé vědět, jaký dopad mají jejich nákupy na životní prostředí. Pro regulované výrobky se navrhuje, že budou mít svůj digitální pas, který umožní sledovat je napříč dodavatelským řetězcem. Dále návrh obsahuje kroky k zákazu likvidace neprodaného zboží a rozšíření zelených veřejných zakázek a pobídek pro udržitelné výrobky. Jakých výrobků se nařízení přesně dotkne, bude předmětem dalších jednání. Předpis v České republice spadá do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu.

https://www.mzp.cz/cz/news_20221024_Rada-EU-se-shodla-na-ambicioznich-mandatech-pro-klicove-summy